

Det Norske Videnskaps-Akademi

Dokumentasjon til frednings sak – Del 1

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren 2022. DNVA sett fra hagen.

Juli 2023

Innholdsfortegnelse

Om fredningsobjektet	s.3
Beskrivelse av fredningsområdet	s.4
Vitenskapsakademiets historie	s.5
Herman Major Backer	s.5
Hans Rasmus Astrup	s.7
Astrups villa	s.7
Fra løkker til villastrøk	s.8
Tidligere bygg på eiendommen	s.8
Bjørnson og Astrups datter Ebba	s.9
Ebba og Elisabeth Astrup, W.C. Brøgger og Videnskapsakademiet	s.9
Fredningsverdiene	s.9
Beskrivelse av enkeltminnene	s.10
Bolighuset	s.10
Stallbygningen	s.13
Hageanlegget	s.16
Kilder	s.21

Om fredningsobjektet

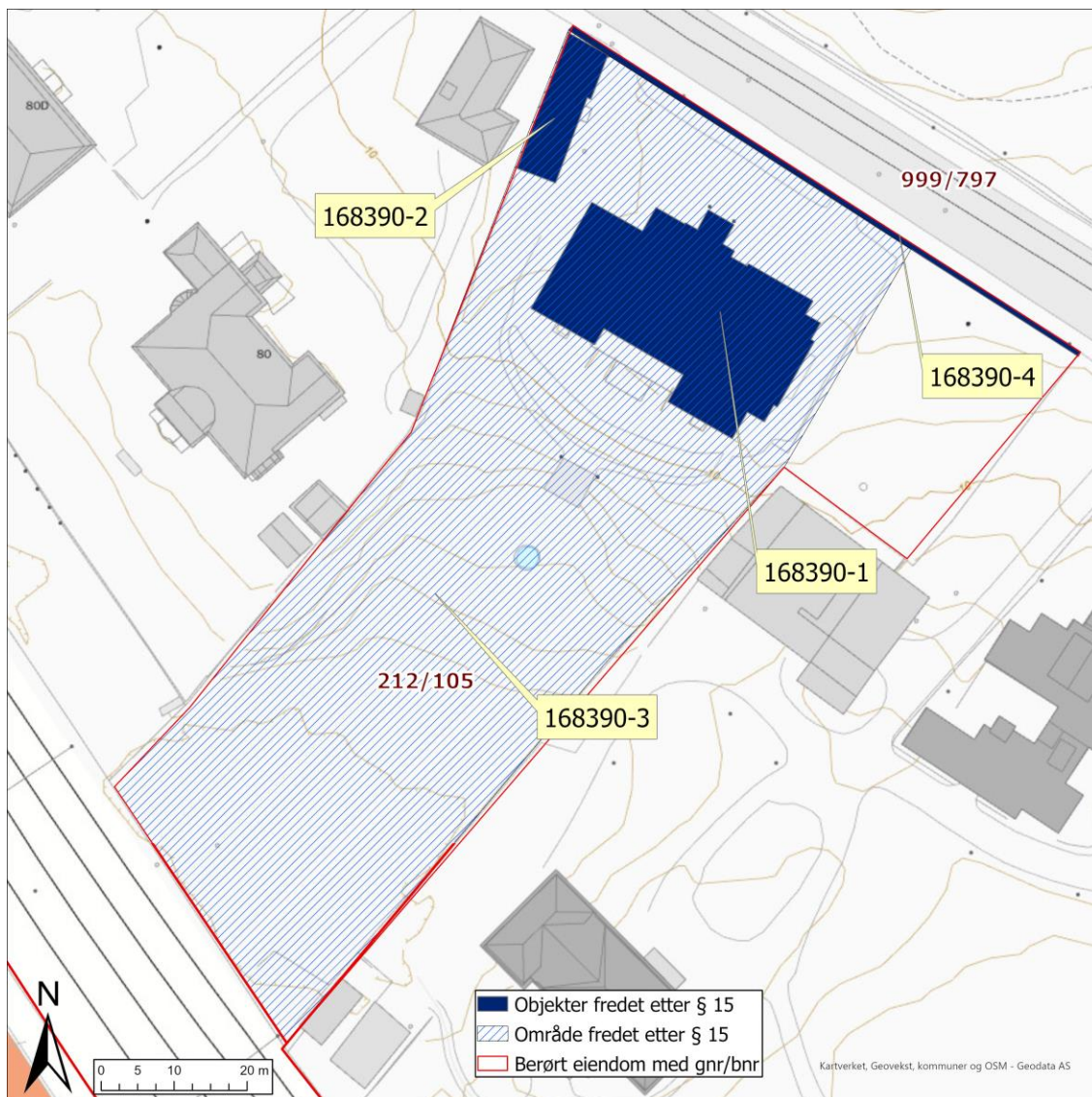
Navn: Det Norske Videnskaps-Akademi

Adresse: Drammensveien 78, 0271 Oslo

gnr/bnr 212/105

Askeladden-id: 247676

Eier: Det Norske Videnskaps-Akademi

Eiendommen i Drammensveien 78 var opprinnelig hjemmet til stortingsrepresentant Hans Rasmus Astrup (1831-1898). Bygget har huset Det Norske Videnskaps-Akademi siden 1911. Anlegget består av hovedbygg, stallbygning, gårds plass, hageanlegg og gjerde. Bygningene er murbygninger i nyrenessansestil.

Beskrivelse av fredningsområdet

Det Norske Videnskaps-Akademi ligger i Drammensveien 78 i bydel Frogner i Oslo. Eiendommen er langstrakt og strekker seg fra Drammensveien i nord og ned mot jernbanelinjene og Frognerkilen i sør. Eiendommen består av hovedhuset, stallbygningen, hageanlegget med forplass/gårdsrom samt gjerde rundt eiendommen og porter.

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren. DNVA sett fra Drammensveien.

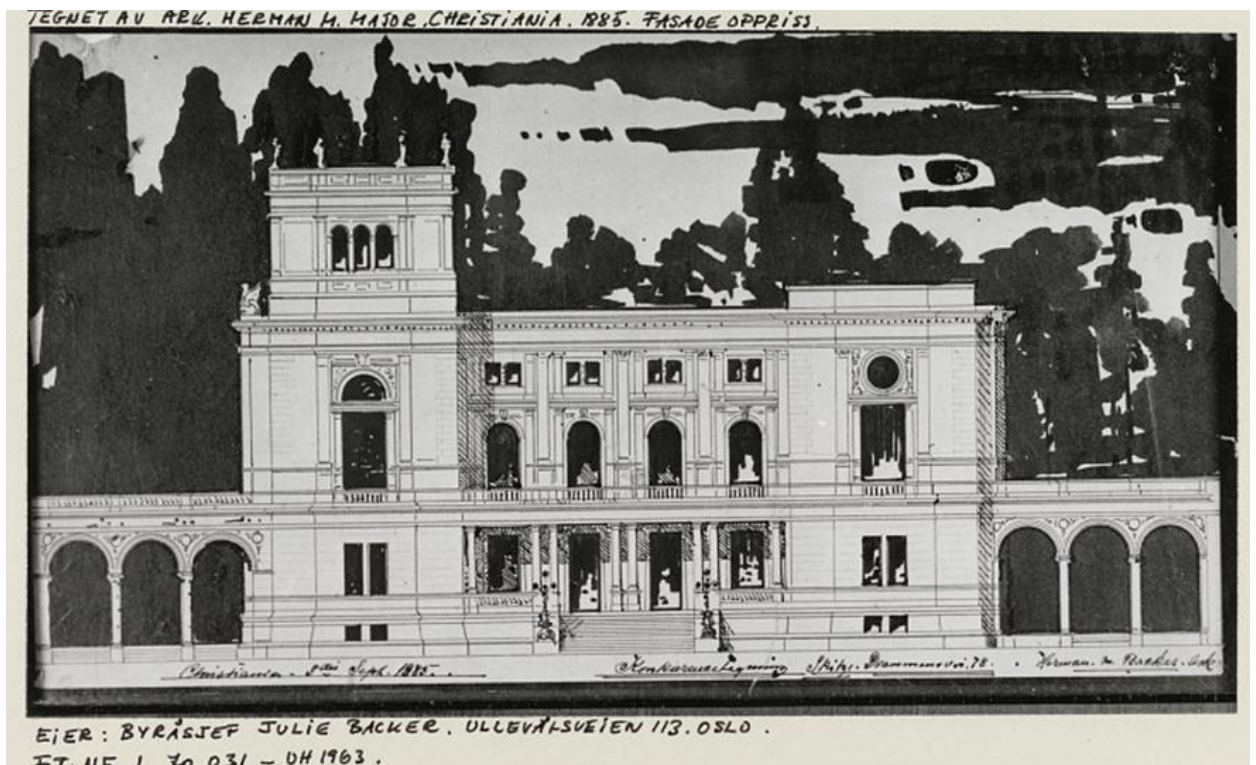
Oversiktskart, Vitenskapsakademiet er markert med rød sirkel. Kartverket.

Vitenskapsakademiets historie

Herskapsvillaen fra 1887, oppført av statsråd Hans Rasmus Astrup (1831-1898) og hans kone Augusta Elisabeth Lindqvist (1841-1908), og som siden 1911 har huset Det Norske Videnskaps-Akademi, er et viktig og representativt arkitekturmonument fra historismen, tegnet av en av tidens betydelige arkitekter, Herman Major Backer (1856-1932). Bygningen har vært et viktig møtested både politisk og kulturelt og er meget godt bevart med høy autentisitet. Eksteriøret er så godt som uendret og store deler av både første og annen etasje likeså, både i planløsning, arkitekturdetaljer, dekor og overflater. Vitenskapsakademiets omsorgsfulle bruk og eierskap har i stor grad bidratt til dette.

Herman Major Backer

Herman Major Backer behersket de fleste stilarter, og tegnet en rekke herskapsvillaer både i Oslo og i landet for øvrig, som bl.a. Villa Fridheim (Krødsherad), Atlungstad (Stange) og Skaugum som brant i 1930, men tegnet også forretningsgårder, leiegårder, landsteder, hoteller og kursteder, samt kirker og kapeller. Drammensveien 78, som han tegnet for statsråd Hans Rasmus Astrup, kan betraktes som hans store gjennombrudd som arkitekt. Etter å ha tegnet Astrups bolig, kom Backer «på moten» og tegnet deretter Drammensveien nr. 65, 79, 88b og 88c og nr. 106, og har for ettertiden blitt stående som «Drammensveiens arkitekt».

Arkitekt Backers konkurranseforslag fra 1885 som viser fasaden mot hagen. En langt rikere utstyrt bygning enn slik den endte opp. Riksantikvaren.

Hans Rasmus Astrup

Hans Rasmus Astrup kom fra en familie som talte både embedsmenn og militære. Selv om faren, kaptein og gårdbruker Ebbe Carsten Tønder Astrup, ikke satt spesielt godt i det, hadde han gode kontakter som sønnen kunne bruke for å komme seg frem i verden. Fra han var seksten gikk han i handelslære i Kristiansund hos konsul Hans Clausen, væreier, skipsreder og fiskehandler. Her viste han snart at han hadde store evner og anlegg for handel og forretninger og ble en av de sentrale handels- og industrigründere i Skandinavia i annen halvdel av 1800-tallet.

Sammen med kristiansunderen Nils Georg Sørensen bygget Astrup opp sin store formue først i Spania, siden i Sverige. Han begynte med klippfisk, men endte opp som trelasthandler og brukseier. Han valgte å avslutte sin virksomhet i Sverige i 1885 og flytte tilbake til Norge med 5 millioner kroner i bagasjen. Han hadde tenkt å flytte til Molde hvor han tidligere hadde kjøpt en større tomt rett ved sitt barndomshjem på Fanestranda og hvor han bygget en større villa i sveitserstil, Kviltorp, som siden ble brukt som familiens sommersted. Han ble imidlertid utnevnt til statsråd i Johan Sverdrup regjering 1. september 1885 og slo seg ned i Christiania hvor han skapte et hjem som skulle bli et politisk og kulturelt samlingssted for alle som hadde viktige posisjoner i det norske samfunnet.

Selv om Astrup selv var venstremann og sto sentralt i kampen for parlamentarisme og norsk selvstendighet i unionen med Sverige, var han opptatt av å bringe politiske motstandere sammen, som ellers knapt snakket sammen. Kampen i 1880-årene mellom politiske motstandere var hard og uforsonlig og hadde skapt mye personlig fiendskap. Hans nye villa på Drammensveien ble derfor kanskje det eneste stedet for samtaler over de politiske skillelinjene som ellers var nærmest uoverskridelige.

Slik har Francis Bull beskrevet dette:

"I de godt og vel ti år fra innflyttingen i 1887 til Astrups død i begynnelsen av 1898 gjorde han og hans hustru Akademiets hus til et festlig samlingssted, og han arbeidet bevisst på at toleranse og gjensidig forståelse kunne komme til å avløse det blinde partihat. Det hadde forferdet ham dypt å merke at mange høyre- og venstremenn i Norge var ytterst uvillige til å ha noe som helst selskaperlig omgang med hverandre, ja nesten ikke engang ville snakke sammen."

Hans Rasmus Astrup ca. 1890 – 1898, Foto: Oslo Museum.

Fra fotografering i 1925. Foto: Anders Beer Wilse, Oslo Museum.

Astrups villa

Villaen ble en av de største og mest påkostede som ble bygget på slutten av 1800-tallet i Norge. Nyrenessansen er den valgte arkitekturstil både i eksteriør og interiør, og både villa og hage gir assosiasjoner til både romerske villaer (de romerske borgernes landsteder) og villaer i renessansens Italia. De mange og overdådige vegg- og takmaleriene i interiøret har imidlertid et mer nasjonalromantisk og nordisk preg, men også med et ikke ubetydelig innslag av tysk «Wagner» stil, utført av den svenske kunstneren Mårten Eskil Winge (1825-1896). Han var særlig kjent for sine motiver fra nordisk mytologi og fornnordiske sagn, motiver som åpenbart må ha tiltalt og begeistret Astrup og som kunne uttrykke hans idealer, tanker og ideer.

Winge hadde blant annet dekorert den svenske industrigründeren Jean Bolinders store bypalé (Bolinderska palatset fra 1877) som var nærmeste nabo til det norske ministerhotellet, hvor de norske statsrådene bodde når de oppholdt seg i Stockholm. Datidens kanskje fremste norske dekorasjonsmaler Arne Fladager har også malt en del av dekorasjonene. Så godt som alle flater er fylt av malerier eller dekorasjoner og er slik et riktig godt eksempel på tidens og stilens «angst» for det tomme rom: «horror vacui». Rundt om i byen fantes mange dekorerte tak, men de fleste er forsvunnet. Desto mer betydningsfullt er det at Drammensveien 78 i dag fremstår i representativ stand.

Familien Astrup, som bestod av Hans Rasmus Astrup, hans hustru Augusta Elisabeth og deres 8 barn, bodde til daglig i den romslige første etasjen. De rikt utsmykkede selskapsrommene, samt Astrups kontor utgjorde annen etasje. Tjenerskapet, kjøkkenet og andre lager og arbeidsrom befant seg slik tradisjonen var, i kjelleretasjen. Innredningen var overdådig og svært så «overlesset» i tidens typiske «klunkestil», fylt av møbler, blomster, tekstiler, skulpturer, malerier, fotografier, bøker og all slags nips. Slike overfylte hjem var selvsagt bare mulig med et stort tjenerskap. Til tross for at bygningen siden 1911 har huset en institusjon og ikke en familie, bærer den fremdeles med seg videre, slik den er bevart, den fysiske historien om Astrups villa som herskabelig bolig og politisk og kulturelt møtested.

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren. Hovedhuset sett fra hagen.

Fra løkker til villastrøk

Da Christiania ble grunnlagt i 1624 av Christian IV, ble de nærmeste gårdene rundt den nye byen gitt av Kongen til bymark for felles benyttelse av Christianias borgere. Stikk i strid med dette begynte de rikeste borgerne i Christiania å privatisere bymarken rundt Christiania allerede på 1600-tallet. Slik oppsto Christianias løkker, og «løkkeskatten» ble en av de viktigste inntektskildene for byen og sementerte derfor denne privatiseringen. Utover på 1700-tallet ble mange sommerboliger bygget på disse løkkene. Etter hvert som behovet for løkker økte, ble også deler av Frogner utparsellert til løkker, bl.a. langs veien til Drammen.

Da befolkningen økte dramatisk på annen halvdel av 1800-tallet, ble løkkelandskapet «spist» opp av Christianias byutvidelser, og leiegårder og helårsvillaer overtok. De rikeste byborgerne bygget villaer med frodige hager omkring. De første villaene kom bak slottet. De viktigste og mest fasjonable ble etter hvert bygget i Homansbyen, langs Oscars gate og Josefines gate og utover på Drammensveien. Astrups villa er derfor en viktig kilde til forståelse og opplevelse av en sentral del av byutviklingen i Christiania/Oslo.

Astrup kjøpte eiendommen på Drammensveien av Charlotte Tandberg. Eiendommen ble da kalt Fru Tandbergs løkke, men var opprinnelig del av løkken Terningsbækken, en tidligere husmannsplass under Frogner. Fru Tandberg hadde oppført en murbygning der i tidens typiske middelalderstil, trolig rundt 1860, ettersom Charlotte Tandbergs mann, Peter Martin Tandberg, som var eier av Hurdal Glassverk, døde i 1859. Eiendommen gikk da over fra å være en løkke for sommerbruk og opphold til å bli helårsbolig. Professor Sophus Lie bodde der i 1870-årene.

Tidligere bygg på eiendommen

Det kan stilles spørsmål til om den eldre murvillaen som sto på eiendommen ble revet eller ikke. I branntakstene for eiendommen fra 1888 står det at tidligere bygg på eiendommen er nedrevet, men dette strider mot arkitekt Backers tegninger av den nye villaen. På en av tegningene står det nemlig: «Tilbygning til Fru Tanbergs (sic) Løkke Drammensveien. Den nuværende Bygning er bibeholdt. Anden Etage løftes». Det finnes flere fotografier av Fru Tandbergs bygning. Dersom man sammenligner denne med midtdelen av eksisterende bygning, er det slett ikke umulig at dette er deler av den gamle bygningen. Både kjeller og første etasje kan være «gjenbrukt», kanskje til og med deler av yttervegger i annen etasje. Men hverken branntaksten eller Backers tegninger gir noe sikkert svar på om eller hvor mye av den eldre bygningen som står på tomten som er gjenbrukt.

Fotografi av den forrige bygningen som stod på eiendommen. Fotograf ukjent.

Bjørnson og Astrups datter Ebba

Fremdeles går det an å forestille seg Bjørnstjerne Bjørnson, Henrik Ibsen eller Jonas Lie skride opp trappen til annen etasje. Det hevdes at Bjørnson til og med lot seg inspirere av rommene i annen etasje da han skrev skuespillet Paul Lange og Tora Parsberg. Annen akt foregår i et interiør med klare likhetstrekk selv om Bjørnson starter beskrivelsen slik: «Anden handling foregår ude på landet i et høiloftet hus i empire stil» - altså et eldre hus enn Astrups. Den videre beskrivelse av rommene stemmer imidlertid godt. Ettersom Astrups datter Ebba og hennes forbindelse med statsminister Ole Richter som begikk selvmord i Det norske ministerhotellet i Stockholm, var utgangspunktet for skuespillet, er jo dette ganske nærliggende å tenke. Ebba tilga for øvrig aldri Bjørnson for at han brukte henne på denne måten. Slik er også stedet en del av norsk litteraturhistorie.

Ebba og Elisabeth Astrup, W.C. Brøgger og Videnskapsakademiet

Etter Astrups død ble enken boende inntil hun døde i 1908. W.C. Brøgger som hadde en sentral posisjon i Videnskapsakademiet, men som også hadde vært en nær venn av Astrup og hans familie, ble sentral i den prosess som førte til at Akademiet i 1911 kunne flytte inn i Astrups hjem. Søstrene Ebba og Elisabeth Astrup ga en betydelig sum av sin arv til Akademiet og bidro til en meget lav takst på bygningen slik at Akademiet så seg i stand til å kjøpe denne. I betingelsene sto det bl.a.:

”for derved at sikre deres foreldres eiendom en gavnlig og verdig anvendelse frem gjennom tiderne” ...

Dermed håpet de at deres –

”skjønne kjære hjem kunne holdes oppe i en sfære hvor Mors skjønnhetssans og Fars kjærlige og glade offervillighet fremdeles kunne trives”

”I loftsetagen (taarnet) forbeholder frøkerne Ebba og Elisabeth Astrup sig ret til at mot en lav leie at bebo en liten bekvemmelighet så lenge de måtte ønske.”

Videnskapsakademiet har utvilsomt vært dette bevisst gjennom sin tid som eier og forvalter av bygningen og dets historie. Samtidig er den historien og den betydning akademiet har i det norske samfunnet også med på å bringe nye bidrag til de kulturminneverdiene som gjør dette til det særdeles viktige kulturminnet det er.

Fredningsverdier

Eiendommen Drammensveien 78 innehar en rekke kulturminneverdier som både hver for seg og selvsagt til sammen gjør at hus og hage er av nasjonal verdi. Den er et sentralt arkitekturmonument som er med på å dokumentere arkitekturhistorien og historismen som stil i Norge og er et betydelig verk av den sentrale arkitekten Herman Major Backer. Eiendommen er med på å dokumentere byutvikling og samfunnsforhold på slutten av 1800-tallet. Den representerer en viktig fortelling i norsk politisk historie og kulturhistorie. Den er av høy personalhistorisk verdi og representerer også en viktig del av norsk institusjons- og vitenskapshistorie som tilholdssted for Det norske Videnskaps-Akademi siden 1911. Ettersom eiendommen er så godt bevart, er disse verdiene og hele denne mangfoldige historien tydelig tilstede og kan lett formidles og bli forstått.

Beskrivelse av enkeltminnene

Bolighuset/hovedhuset: eksteriør

Kulturminne-ID: 247676-1

Oppført i 1887

Bygget er opprinnelig oppført som villa for statsråd Hans Rasmus Astrup med familie. Siden 1911 har det vært i Vitenskapsakademiets eie. Villaen er oppført i tyskpreget italiensk nyrenessanse og er en representant for historismen som stilepoke i Norge. Bygget har en grunnmur av granitt og teglstein og bærende vegger av teglstein (dels av 2 ½, dels av 2 og dels av 1 ½ stens mur) med kalkmørtel. Bygningen ble malt på nytt i 1970-årene med opprinnelige farger (okergult med grå markeringer) basert på Riksantikvarens fargeundersøkelser fra 1971. Pussen ble fornyet i 1987. fasaden ble malt på nytt i 2007-08, da i en lysere gulfarge.

Inngangspartiet mot gaten har et overbygg med murte piler som utgjør en altan i andre etasje. Hovedtrappen er fornyet med en tilsluttet HC-rampe. Ut mot altanen er det en stor bueformet glassdør omkranset av murte pilastre med et tympanonfelt over. Altanen har et rekkverk av pusset mur med innslag av dekorative jernelementer. Annen etasjes (piano nobile) representative betydning understrekes også i eksteriøret. Vinduene i første etasje er enkle i utførelsen, mens andre etasje med de store representasjonsrommene er markert med rikere utsmykning. Andre etasje har en større etasjehøyde, dette demonstreres i fasaden ved bruk av høye, dels rundbuede vinduer og dekorative elementer som utmurte pilastre, stukkatur og kvaderimitasjoner. Første etasje har en enklere fasade med horisontale linjer innfelt i muren. Etasjene får et tydelig skille med murte båndgesimser i en grålig fargetone.

Byggets hoveddisposisjon er ikke symmetrisk, dette kommer til uttrykk spesielt mot hagen hvor fasaden er komponert rundt en loggia med tilhørende granittrapp. Over er det en altan båret av åtte granittsøyler med base og kapitél i dorisk stil, og fremspringende fløyer av ulike størrelse på hver side. Terrassen i første etasje som vender ut mot hagen har et gulv med keramiske fliser, disse er trolig fornyet og en tilnærmet kopi av opprinnelig leggemønster. Altanen/terrassen mot hagen har et nyere gulv i tre, et rekkverk med murte piler og dekorative jernelementer imellom. Eksteriøret preges ellers av et takoppløft som opprinnelig hadde overlys over malerisalen (som nå er Akademiets auditorium) på høyre side og et tårnoppbygg på motsatt side. Dette skaper en viss asymmetrisk spenning i et ellers symmetrisk uttrykk.

Bygningen har valmtak med en rekke sammensatte former, tårn og sperrekonstruksjon av tre. Taket er tekket med falsete metallplater og beslag fra 2007-08. Før dette var det glasert taktegl. Branntakstene fra 1888 beskriver at det var skifer opprinnelig. Bygget har flere murte piper, over taket er de pusset og dels beslått. Takrenner og nedløp er nyere og i umalt stål. Opprinnelig var disse i sink.

Villaen har flere opprinnelige og eldre vinduer, med både rett og buet overkant. Vindusglassene har som regel en t-post inndeling og kittfals og nyere varevinduer. Bygget har flere dels opprinnelige fyllingsdører av malt tre, med og uten glassfelt. Det er pågående omfattende restaureringsarbeider på vinduer og dører (startet i 2014).

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren.
Øverst: hovedhuset sett mot sør-øst.
Nederst: hovedhuset sett mot sør-vest.

Foto: Trond Isaksen, 2022.

Øverst: hovedhuset sett fra hagen, mot nord.

Nederst t.v: hovedhuset sett fra østsiden.

Nederst t.h: detaljer fra verandaen på sørsiden av hovedhuset.

Stallbygningen: eksteriør

Kulturminne-ID: 247676-2

Oppført: 1887

Stallbygningen er 18,5 m lang, 5,6 m dyp og 7,8 m høy. Byggets opprinnelige bruk er som stallbygning (garasje) og portnerbolig tilhørende villa for statsråd Hans Rasmus Astrup. Bygningen er som hovedhuset oppført i tyskpreget italiensk nyrenessanse, men med en mer minimalistisk utsmykning og er en representant for historismen som stilepoke i Norge. Bygningen består av to etasjer, inkludert krypkjeller og loft. I 2. etasje var en leilighet med to rom og kjøkken. I dag brukes bygget til lager og kontorer. Bygget har blitt rehabilitert i perioden 1987-89 og 2007-08.

Bygningen har en grunnmur av granitt og teglstein, mot gaten er grunnmuren integrert i hagemuren som også er av granittblokker med støpejernsrekkverk over. Bærende vegger er av teglstein (1 ½ stens mur) med kalkmørtel. Byggets fasade har dekorative elementer som utmurte båndgesimser og enkel kvaderimitasjon over dørbuene. Stallbygningen ble malt i samme farge som huset i 1987, basert på Riksantikvarens fargeundersøkelse fra 1971 (okergul), og ble malt på nytt i 2007-08, da i en lysere gulffarge. Byggets bakvegg har et tynt lag med puss, malt i lys grå. Bygget har et pulttak med valm mot sør og over risalitt mot nord. Takets ytre tekking er omlagt i 1987 med en mattglasert taktegl, trolig var det opprinnelige taket sortglasert og blankere.

I 1. etasje var det opprinnelig tre doble porter med buete overlys og en tofløyet inngangsdør. Disse er endret og fornyet på 1900-tallet. Fra venstre ser vi en eldre tofløyet port med overlys, ved siden av en gjenmurt døråpning hvor kun overlysfeltet er bevart. Dør nummer tre fra venstre med vindusfelter ble fornyet i 1988. Til høyre er en eldre fyllingsdør med glass i dørblad og overlysfelt. I kortveggen mot sør er det en opprinnelig fyllingsdør med en ventilasjonsrist over, dette var opprinnelig inngang til WC. I 2. etasje er det 9 antatt opprinnelige tofags trevinduer med midtsprosse, med nyere varevinduer. Bygget har to smårutete jernvinduer og tre runde jernvinduer ut mot Drammensveien, disse er også antatt opprinnelige.

Stallbygningen har et høyt gesimsfelt under taket som avsluttes med en takrenne. Takrenne og tre nedløpsrør mot gårdsplassen og gaten er i stål, opprinnelig var disse i sink. Bygget har to murte piper, den søndre er pusset og den nordre står uten puss, begge har nyere beslag mot taket. Stallbygningen har to trapper utvendig. Den ene er en støpt trapp med to trinn foran hovedinngangen, denne er trolig fra en ombygging på 1900-tallet. Det er også en enkel trapp med fire trinn av granittblokker mot sør (opprinnelig WC)

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren. Stallbygningen sett fra øst.

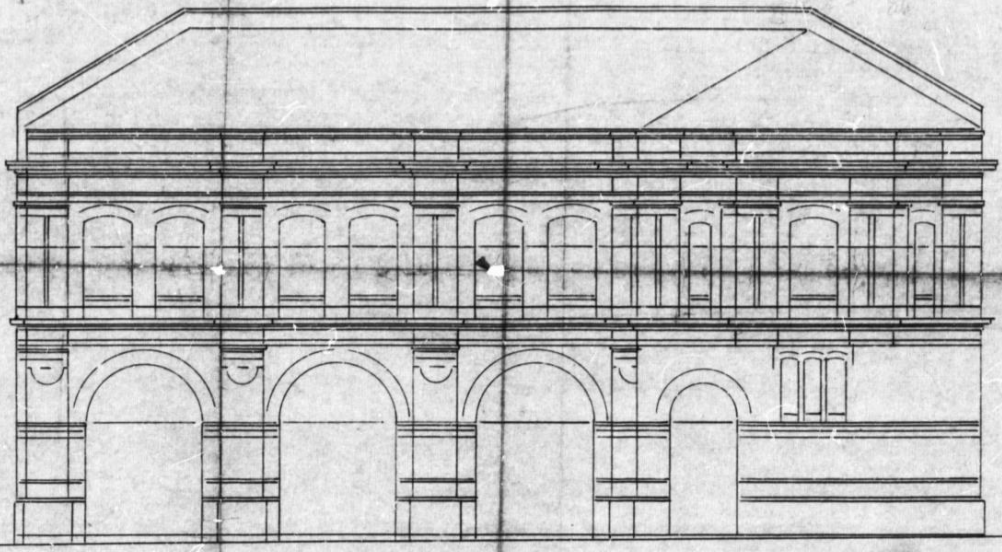

t.v: stallbygningens nordvegg sett fra Drammensveien. T.h: stallbygningens vestvegg sett fra Drammensveien. Foto: Google Street View, 2022.

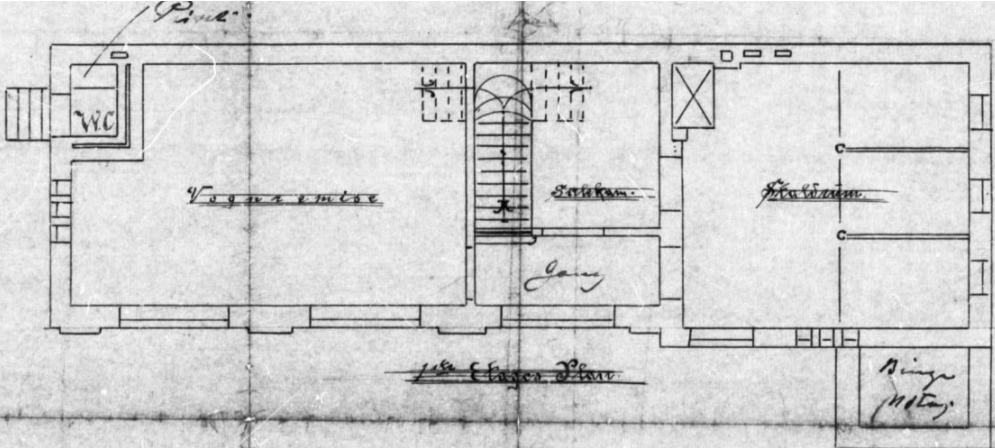
Stallbygning
til Drammensveien No 78

Alternativ 2.

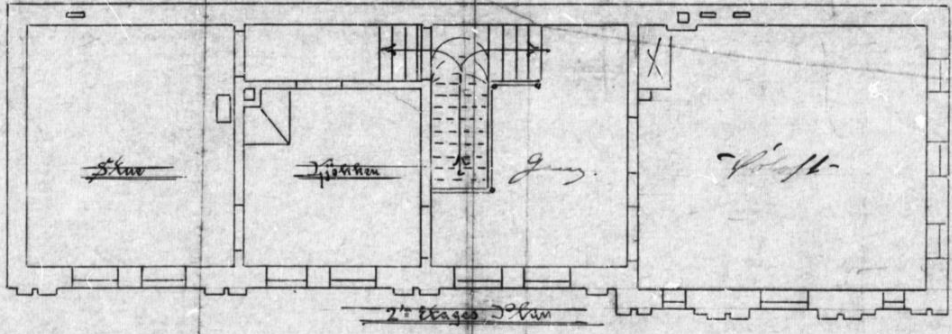
678 512-594
29.

Original nr. Fasade med Gårdsplassen

1ste Etages Plan

2de Etages Plan

Herman M. Backer

20 Meter.

Tegninger: Herman Major Backer, 1886
Øverst: stallbygningen, fasade mot gårdsplassen
Nederst: stallbygningen, plantegning for begge etasjer

Hageanlegg:

Kulturminne-ID: 247676-3

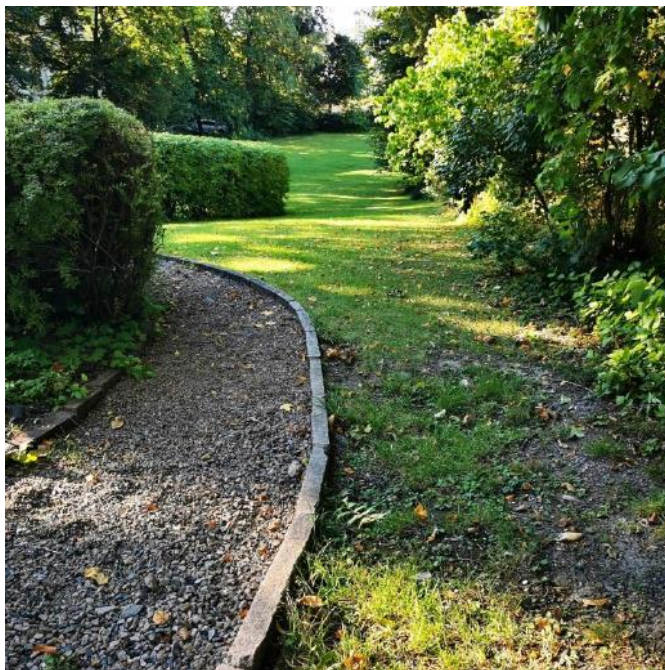
Oppført: 1887

Med byggingen av Drammensveien 78, ble også en ny hagestil etablert i området. Mens andre parkanlegg fremstilles med slyngende stier, gir familien Astrup parken et mer moderne symmetrisk preg, kart fra 1888 viser et komplett hageanlegg med en akse som leder fra huset og nedover via to hagetrapper mot en liten sirkulær dam. Parkens symmetri ble da avsluttet med to trekantede bed på hver side. Siden tomten var litt skjev videreførtes parken videre med en stor oval grusgang med en overgang over togskinnene til et lite båthus i sør som avsluttet anlegget. På vestre side av ovalen sto det en trebygning som trolig var et lysthus.

Dette var en park som skulle brukes av familien, med de åtte barna og skulle være en naturlig forlengelse av husets salong. Samtidig skulle den brukes til de sosiale sammenkomstene Astrup og hans kone etter hvert ble kjent for. I dag er parken veldig forenklet, men den øvre delen med hagetrapper, syrinbed og det lille bassenget er bevart. Det kan svakt anes spor etter hageganger på utsiden av syrinbedene. Sør for bassenget er det ingen tydelige hageelementer i dag og området består av plen, men ujevnheter i plenen tilsier at det kan ha vært grusganger, plantefelt eller andre elementer her tidligere. Noe som også kommer frem av eldre kart over området.

Hagens strukturer i dag

Hagen er delt inn i ulike landskapsrom ved hjelp av terreng og vegetasjon. Forplassen er nord for hovedbygningen og avgrenses av bygningene og en hekk mot Drammensveien. Denne brukes i dag til adkomst og parkering. Øst for hovedbygningen ligger et åpent gresskledd område omkranset av høye trær og et gjerde mot nabotomten. På begge sider av hovedbygningen er det hageganger som fører til selve hagen på sørsiden av bygningen. Herfra strekker hagen seg nedover i terrenget til jernbanesporene mot sør. Hagerommet er åpent og avgrenses med høye trær på begge sider. Hagen har en midtsymmetrisk oppdeling med utgangspunkt i bygningenes inngangsparti. Hagens terrengfall tas opp i to brede steintrapper, hvor den øvre trappen forbinder bygningens første etasje med en grusplass nedenfor. Grusplassen strekker seg ut i bygningens bredde og har en buet form mot et klippet buskfelt mot sør. Den nedre trappen ligger litt nedenfor og tar opp høydeforskjellen i hagen. Denne trappen danner samtidig en gresskledd, terrassert, rund form omkring det sirkulære bassenget. Den runde bassengterrassen er romlig definert av klipte buskfelt av syrin og sjasmin, som er plantet i skråningen. (Se utdypende beskrivelser av hageanlegget i eget vedlegg)

Øverst t.h: hagen sett mot nord, Riksantikvaren.

Øverst t.v: hagen sett mot sør, Riksantikvaren.

Nederst t.v: fra terrassen sør for hovedbygget, Dronninga landskap.

Nederst t.h: overgang grus/plen med kantstein, sett mot sør. Dronninga landskap.

Gjerde mot Drammensveien:

Mot fortauet langs Drammensveien er det en mur av grorudgranitt med et rikt utsmykket spilegjerde, trolig i smijern, på toppen. I muren er det to portåpninger med portstolper i massiv naturstein. En avtrappet granittmur danner overgang mellom forplassen og den åpne plenen mot øst. Alle natursteinslementer knyttet til murer og porter er i rødlig naturstein, trolig grorudgranitt.

Mur og spilegjerde mot Drammensveien. Foto sett mot sør. Dronninga landskap.

En av to portåpninger mot Drammensveien, foto sett mot nord. Dronninga landskap

TEGNFORKLARING

- Eilandersgrænse
- Koter, evt. 0.5m
- Bygning
- Mur av betong
- Mur av naturstein, grunngrønt
- Gjerd
- Kanstein av naturstein, grunngrønt
- Trepp med vanger av naturstein, grunngrønt
- Kurn
- Grus, knust grunngrønt
- Asfalt

TRÆR ulike arter, reelle størrelser

Norsk navn	Botanisk navn
Alm	<i>Ulmus glabra</i>
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bek	<i>Fagus sylvatica</i>
Eik	<i>Quercus robur</i>
Hengebjerk	<i>Betula</i>
Hestekastanje	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Lind	<i>Tilia x europaea</i>
Prydeple	<i>Malus</i>
Spiselønn	<i>Acer platanoides</i>

ØVRIG VEGETASJON

- Busker, ulike arter og plan
- Busker, likt felt
- Sopp, stor / karakteristisk form (bløtt kjempefrykopp)
- Stubbe
- Gress, plen
- Kutt / oppslag av alm, ask etc.

KOMMENTAR:

REGISTRERINGEN ER BASERT PÅ KARTGRUNNLAG OG BAFARING. TRÆRNE Plassering er ikke innmålt.

Registreringsdato: 20.09.2022

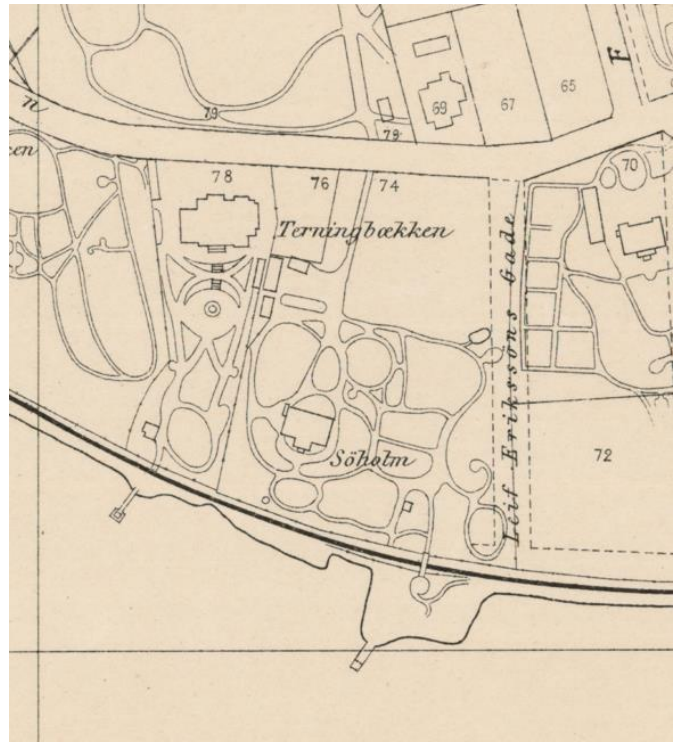
Rev.	Beskrivelse	Dato	Utst.	Hens.	Gjeld.
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
VITENSKAPSAKADEMIET HAGEREGISTRERING 1:500					
DRONNINGALANDSKAP Dronningens gate 21 0154 Oslo Tlf. +47 22 64 02		Dato: 28.09.2022 Oppgjør: 602	Utgitt av: EIA, SSH Prosjekt: L 01	Kartlagt av: GAI Oppgitt av: RMO	Prosjekt: -

Utsnitt av hageplanen med registreringer, utført av Dronninga landskap (2022)
Planen følger også som vedlegg.

Hagen før og nå:

Eldre fotografi av hagen, ukjent fotograf, Riksantikvaren.

Utsnitt av kart over Kristiania fra 1896, Oslo byarkiv.

Foto: Dronninga landskap, september 2022.

Kilder

Trykte kilder:

Det Norske Videnskaps-Akademi. *Det Norske Videnskaps-Akademi - Hundre år i eget hus 1911-2011*. 2011.

Sevåg, Reidar. *Statsråd H. R. Astrup*. Oslo. Dreyer. 1967.

Tshudi-Madsen, Stephan. *Det Norske Videnskaps-Akademis rolle i vårt samfunn*. 1986.

Tshudi-Madsen, Stephan. *Statsråd Astrups villa på Drammensveien*. Det Norske Videnskaps-Akademi 1969.

Forsvarsbygg, Tilstandsanalyse av Drammensveien 78, juni 2022.

Arkiv:

Byarkivet i Oslo. Branntakster for Drammensveien 78 fra 1988.

Oslo kommune, Plan og bygningsetatens arkiv

Nettsider:

Det Norske Videnskaps-Akademis nettsider: <https://dnva.no/det-norske-videnskaps-akademi>